

DEBATA: MINIMUM SOCIJALNE SIGURNOSTI I JEDNAKE MOGUĆNOSTI

BANJA LUKA, 14.06.2017. GOD.

Mnoga UN i EU dokumenta koja je BiH ratifikovala, nažalost ne dovode do značajnijih pozitivnih promjena u društvu, već je naprotiv prisutna jedna stagnacija razvoja.

Pitanje minimuma socijalne sigurnosti još uvijek i pored niza promotivnih skupova i provedenih kampanja nije uključeno u svijest onih koji donose propise. I pored niza inicijativa ne pristupa se njihovom realizovanju u praksi i vrlo malo se radi na izmjenama, dopunama i usklađivanju legislative s međunarodnim standardima. Zato su još uvijek u praksi prisutni razni vidovi diskriminacije.

Poznato je da se od usvajanja Reformske agende do sada za godinu i po nije mnogo toga pomjerilo s mjesta. Ako se tome doda i činjenica da se u socijalnoj reformi marginalno spominje minimum socijalne sigurnosti, a jednake mogućnosti nikako, nije ni čudo što po tim pitanjima tapkamo u mjestu.

Neophodno je osigurati jedan sveobuhvatan multisektoralan pristup koji bi doveo do socijalne kohezije i doveo LSI u fokus s težnjom za njihovom socijalnom uključenošću. Mnogi međunarodni principi i načela bi se trebala ugraditi u naša razvojna dokumenta i na taj način osigurati primjenu principa održivog razvoja.

Dobro je što smo napokon usvojili Strategiju za unapređenje društvenog položaja za LSI i Akcioni plan, ali mi se čini da se vrlo sporo odvija proces njene primjene odnosno implementacije.

Zagovaranje jednakih mogućnosti naročito za LSI treba usmjeriti na:

- Nediskriminaciju po bilo kojem osnovu;
- Dostupnost i jednak tretman u ostvarivanju prava LSI;
- Pristup informacijama i odgovarajuću komunikaciju između korisnika i pružaoca usluga;
- Uvažavanje dostojanstva LSI uz afirmaciju njihovih potreba i mogućnosti;
- Osnaživanje kapaciteta organizacija LSI;
- Uvrštavanje pitanja invaliditeta u sve razvojne programe na svim nivoima organizovanja;
- Ravnopravno sudjelovanje LSI u svim oblastima društvenog života.

PRIORITETNE MJERE ZA UNAPREĐENJE DRUŠTVENOG POLOŽAJA LICA SA INVALIDITETOM I NJIHOVIH ORGANIZACIJA

1. Izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj zaštiti osigurati pravo na ličnu invalidninu za LSI s većim stepenom invalidnosti i uspostaviti redovnost materijalne podrške;
2. Izmjenama propisa u oblasti zdravstvenog osiguranja i zdravstvene zaštite osigurati bolju podršku i obim prava za LSI s većim stepenom invalidnosti, s akcentom na participaciji, ortopedskim tiflotehničkim pomagalicama i medicinskim sredstvima, te pravo na pratioca;
3. Izmjenama i dopunama Zakona o igrama na sreću i podzakonskih akata osigurati veći obim sredstava koja se izdvajaju za podršku licima s invaliditetom i njihovim organizacijama;
4. Donošenjem Zakona o organizacijama LSI RS unaprijediti status udruženja i organizacija lica s invaliditetom na svim nivoima organizovanja, te definisati reprezentativnost, finansiranje, prava, obaveze i druga pitanja;
5. Za organizacije – udruženja od javnog interesa za RS osigurati redovnost kvartalnog sufinansiranja planiranih programskih aktivnosti iz grantova za tu namjenu;
6. Uvođenjem raznih pogodnosti i olakšica za LSI obezbijediti minimum socijalne sigurnosti i jednake mogućnosti;
7. Predstavnike NVO, OCD LSI uključivati u proces predlaganja i kreiranja strateških dokumenata i zakonskih i podzakonskih akata, a koji se tiču LSI i njihovih organizacija.“

Branko Suzić, predsjednik SSRS